

Henkilökohtaisen avun toimintaohje Kemissä 1.1.2013 alkaen

Sisällysluettelo

1. JÄRJESTÄMISVELVOLLISUUS.....	1
2. VAMMAISPALVELULAIN SUHDE MUIHUN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	1
3. HENKILÖKOHTAISEN AVUN SISÄLTÖ JA MÄÄRÄ.....	2
4. HENKILÖKOHTAISEN AVUN JÄRJESTÄMISTAVAT.....	2
5. PALVELUTARPEEN SELVITTÄMINEN JA PALVELUSUUNNITELMA.....	4
6. HENKILÖKOHTAISEN AVUN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET.....	4
6.1. Vaikeavammaisuus.....	4
6.2. Vaikeavammaiset lapset.....	5
6.3. Omainen avustajana.....	5
7. HENKILÖKOHTAISEN AVUSTAJAN PALKKAUSKUSTANNUSTEN KORVAAMINEN.....	5
7.1. Peruspalkkaus.....	5
7.2. Työaika.....	5
7.3. Työaikakorvaukset.....	6
7.4. Vuosiloma.....	6
7.5. Lomaraha.....	6
7.6. Perhevapaa.....	6
7.7. Palkkauksen korvaaminen sairausloman ajalta.....	6
7.8. Korvauksen maksun keskeyttäminen ja lakkauttaminen.....	6
7.9. Työterveyshuolto.....	7
8. HENKILÖKOHTAISEN AVUN SUHDE MUIHIN PALVELUIHIN.....	7
8.1. Vaikeavammaisten palveluasuminen ja henkilökohtainen apu.....	7
8.2. Henkilökohtainen apu ja omaishoidontuki.....	7
8.3. Henkilökohtainen apu ja kunnallinen kotihoito.....	7
9. HENKILÖKOHTAISEN AVUN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO.....	8
10. ILMOITUSVELVOLLISUUS.....	8
11. VOIMAANTULO.....	8
12. ASIAA KOSKEVAT SÄÄDÖKSET JA OHJEET.....	9

HENKILÖKOHTAISEN AVUN TOIMINTAOHJE KEMISSÄ 1.1.2013 ALKAEN

Henkilökohtaisen avun toimintaohje on hallinnollinen toimintaohje, jota sovelletaan Kemissä vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaisen avun järjestämisessä.

1. JÄRJESTÄMISVELVOLLISUUS

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua, jos henkilö vammansa tai sairautensa vuoksi välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista (Vammaispalvelulaki 8 § 2 mom).

Oikeus henkilökohtaiseen apuun on erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluva määrärahoista riippumaton ja asiakkaalle maksuton sosiaalipalvelu.

Erityistä velvollisuutta henkilökohtaisen avun järjestämiseen ei kuitenkaan ole, jos vaikeavammaisen henkilön hoito ja huolenpito edellyttää pitkäaikaisesti pääasiassa sairaanhoidon tai muuta vastaavaa erityisosaamista eikä riittävää huolenpitoa voida turvata avohuollon palveluilla.

2. VAMMAISPALVELULAIN SUHDE MUUHUN LAINSÄÄDÄNTÖÖN

Vammaispalvelulaki on toissijainen suhteessa muuhun lainsäädäntöön, jolloin vammaisten henkilöiden tarvitsemat palvelut järjestetään ensisijaisesti osana yleistä palvelujärjestelmää mm. sosiaalihuoltolain perusteella. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestetään silloin kun henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja muun lain perusteella.

Vammaispalvelulaki on ensisijainen kehitysvammalakiin nähden. Kehitysvammaisten henkilöiden tarvitsemat palvelut ja tukitoimet järjestetään ensisijaisesti vammaispalvelulain nojalla siltä osin kuin ne ovat hänen palvelutarpeeseensa nähden sopivia ja hänen etunsa mukaisia (VpL 4 §).

Jos henkilö saa vaikeavammaisuutensa perusteella taloudellista tukea henkilökohtaisen avun hankkimiseen muun, ensisijaisen lainsäädännön perusteella, otetaan tämä huomioon päätettäessä palvelujen määrästä. Tällöin kyseeseen voivat tulla lakisääteiset tapaturman tai liikennevahingon perusteella maksettavat korvaukset.

3. HENKILÖKOHTAISEN AVUN SISÄLTÖ JA MÄÄRÄ

Henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella:

- päivittäisissä toimissa
- työssä ja opiskelussa
- harrastuksissa

- yhteiskunnallisessa osallistumisessa tai
- sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä

Henkilökohtaisen avun tarkoituksena on välttämättömän avun turvaaminen sitä eniten tarvitseville. Välttämättömästä toisen henkilön avun tarpeesta on kyse silloin, kun avun tarve on määrällisesti runsasta ja jatkuvaluonteista tai vähäisempää ja toistuvaa. Henkilökohtainen apu tukee vaikeavammaisen henkilön itsenäisyyttä ja omatoimisuutta sekä auttaa häntä toteuttamaan elämässään omia valintojaan.

Myönnettävää tuntimäärää arvioitaessa otetaan huomioon henkilön yksilöllinen tarve, hänen oma näkemyksensä, toimintakyky ja rajoitukset sekä elämäntilanne kokonaisuudessaan. Myös henkilön saamat muut palvelut ja korvaukset, käytössä olevat ja mahdolliset saatavilla olevat apuvälineet otetaan huomioon palvelun laajuudesta päätettäessä.

Päivittäisiä toimia, työtä ja opiskelua varten henkilökohtaista apua on järjestettävä siinä laajuudessa kuin vaikeavammaisen henkilö sitä välttämättä tarvitsee.

Lain tarkoittamat päivittäiset toimet ovat niitä ihmisen normaaliin elämään kuuluvia toimia, joita tehdään säännöllisesti päivittäin tai harvemmin. Tällaisia ovat mm. liikkuminen, pu-keutuminen, henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtiminen, vaatehuolto, ruokahuolto, asiointi sekä kodin siisteyteen liittyvät toimet.

Opiskelua varten vaikeavammaiselle henkilölle on järjestettävä opintojen edellyttämä välttämätön henkilökohtainen apu. Tällöin opiskeluna pidetään tutkintoon/ammattiin tai sen saavuttamiseen tähtäävää opiskelua tai opiskelua, joka vahvistaa vaikeavammaisen henkilön ammattitaitoa ja parantaa työllistymismahdollisuuksia. Vastaavana opiskeluna pidetään myös vammaisten opiskelijoiden valmentavaa ja kuntouttavaa opetusta ja ohjausta. Muunlainen opiskelu katsotaan osaksi tavanomaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa harrastustoimintaa.

Vapaa-ajan toimintaan kuten harrastuksiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen palvelua on myönnettävä vähintään 30 tuntia/kk.

4. HENKILÖKOHTAISEN AVUN JÄRJESTÄMISTAVAT

Kunta voi järjestää henkilökohtaista apua:

4.1. Korvaamalla vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset työnantajan maksettaviksi kuuluvine lakisääteisine maksuineen ja korvauksineen sekä muut kohtuulliset avustajasta aiheutuvat välttämättömät kulut (=työnantajamalli).

4.2. Antamalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluiden hankkimista varten palvelusetelin, jonka arvo on kohtuullinen.

4.3. Hankkimalla vaikeavammaiselle henkilölle avustajapalveluita julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta tai järjestämällä palvelun itse tai yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa.

Henkilökohtaisen avun järjestämisestä ja järjestämistavoista päätettäessä otetaan huomioon vaikeavammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä palvelusuunnitelmassa määritelty yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne (VpL 8 d §).

Järjestämistavan tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa on erityistä merkitystä vaikeavammaisen henkilön kyvyllä määritellä avun tarvettaan ja sen sisältöä.

Kunta päättää henkilökohtaisen avun järjestämistavoista. Kemissä käytössä ovat seuraavat vaihtoehdot:

1. Työnantajamalli

Työnantajamalli on ensisijainen vaihtoehto henkilökohtaisen avun järjestämisessä. Vaikeavammaisen henkilö toimii itse työnantajana ja valitsee avustajan. Työnantajan ja työntekijän on tehtävä kirjallinen työsopimus, jossa määritellään työtehtävät, työaika, palkkaus sekä muut työsuhteen ehdot.

Työsuhdetta määrittelee yleinen työlainsäädäntö (työsopimuslaki, työaikalaki ja vuosilomalaki). Jos vaikeavammaisen henkilö on Henkilökohtaisten avustajien Liitto HETA ry:n jäsen, on työsopimukseen kirjattava henkilökohtaisia avustajia koskevan valtakunnallisen työehtosopimuksen soveltaminen.

Vaikeavammaisen henkilö hoitaa pääsääntöisesti työnantajaveloitteet itse. Osana palvelusuunnittelua ja päätöksentekoa asiakasta ohjataan ja avustetaan työnantajana toimimisessa. Pehdyttämiseen kuuluu myös palkkauskustannusten korvaamisessa ja työnantajan avuksi Kemin Vanhus- ja vammaispalveluissa käytössä olevat lomakkeet (työsopimus, työpäiväkirja, palkkalaskelmat). Lisäksi hyödynnetään henkilökohtaista apua koskevia valtakunnallisia oppaita ja muuta materiaalia.

Pääosa työnantajatehtävissä avustamisesta, neuvonnasta ja ohjauksesta suoritetaan ensisijaisesti Kemin Vanhus- ja vammaispalvelujen toimesta.

Erityisistä syistä voi vaikeavammaisen henkilö hakea työnantajatehtävien siirtämistä ulkopuoliselle kuten esim. tilitoimistolle tai muulle palvelutuottajalle. Ko. palvelun myöntämistä tehdään erillinen päätös.

2. Palvelusetelimalli

Vaikeavammaiselle henkilölle voidaan antaa avustajapalveluiden hankkimista varten palveluseteli. Henkilökohtaisen avun palvelusetelin myöntäminen voi tulla kysymykseen tilanteissa, jossa on palvelusuunnitelmassa todettu henkilökohtaisen avun tarve sekä kyky ja mahdollisuus palvelusetelin käyttämiseen. Palvelusetelin käyttö perustuu lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä. Palvelusetelin arvo ja sen käyttö määritellään yksilöllisessä palvelusuunnitelmassa ja vammaispalvelupäätöksessä.

Kemissä palveluseteliä voidaan käyttää mikäli henkilökohtaisen avun tarve on enintään 30 tuntia/kk. Lisäksi sitä voidaan käyttää vakituisen avustajan väliaikaiseen ja lyhytkestoiseen sijaisjärjestelyyn, täydentämään henkilökohtaista apua ja vähäisiin tuntimääriin tarvittavaan henkilökohtaiseen apuun.

Palvelusetelillä vaikeavammaisen henkilö ostaa tarvitsemansa henkilökohtaisen avun valitsemaltaan kaupungin hyväksymiltä palveluntuottajilta. Asiakas voi kieltäytyä palvelusetelistä, jolloin henkilökohtainen apu tulee järjestää muulla tavalla.

3. Vammaispalvelulaki

Vammaispalvelulaki antaa mahdollisuuden järjestää avustajapalvelua ostopalveluna tai järjestämällä omana toimintana. Kemissä näitä vaihtoehtoja ei ole toistaiseksi käytössä lukuun ottamatta kotihoidon palveluja henkilökohtaista apua täydentävänä palveluna (kts. kohta 8.3. Henkilökohtainen apu ja kunnallinen kotihoito).

5. PALVELUTARPEEN SELVITTÄMINEN JA PALVELUSUUNNITELMA

Palvelutarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä, kun vammaisen henkilö tai hänen edustajansa on ottanut yhteyttä vammaispalveluista vastaavaan viranomaiseen palvelujen saamiseksi. Kiireellisissä tapauksissa sosiaalipalvelujen tarve on arvioitava viipymättä.

Palvelutarpeen selvittäminen tapahtuu asiakasta henkilökohtaisesti tapaamalla kuten esim. kotikäynnillä. Tarvittaessa voidaan hyödyntää vammaisten henkilöiden toimintakyvyn arviointiin käytössä olevia menetelmiä.

Palvelusuunnitelma on suunnitelma niistä palveluista ja tukitoimista, joita vammaisen henkilö tarvitsee selviytyäkseen jokapäiväisestä elämästä. Palvelusuunnitelman laatiminen liitetään kiinteästi osaksi päätöksentekoa henkilökohtaista apua järjestettäessä. Palvelusuunnitelmaan tulee kirjata asiakkaan oma näkemys yksilöllisistä avun tarpeistaan, hänen toimintakykynsä, tarvittavat palvelut ja niiden toteutustapa. Palvelusuunnitelma ei ole päätös palvelujen myöntämisestä, mutta se on otettava huomioon osana päätöksentekoa. Palvelusuunnitelma tarkistetaan pääsääntöisesti 2-3 vuoden välein tai tarvittaessa palvelutarpeen muuttuessa.

6. HENKILÖKOHTAISEN AVUN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET

6.1. Vaikeavammaisuus

Henkilökohtaisen avun myöntämisen edellytyksenä on vaikeavammaisuus. Vaikeavammaisena pidetään henkilöä, joka tarvitsee pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden johdosta välttämättä ja toistuvasti toisen henkilön apua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista eikä avun tarve johdu pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista tai toimintarajoitteista (VpL 8 § c 3 mom).

Lisäksi edellytetään että vaikeavammaisella henkilöllä on kyky toimia työnantajana sekä valmiudet omaan elämänhallintaan ja päätöksentekoon ja että hänellä on voimavaroja määritellä avun sisältö ja toteutustapa (VpL 8 § c 2). Määrittelyssä voidaan käyttää apuna esim. läheisten ja henkilön hyvin tuntevien tukea, mutta määrittely ei voi perustua ainoastaan ulkopuolisten näkemykseen. Hakijalla tulee olla kotikuntalain mukainen kotikunta Kemissä.

6.2. Vaikeavammaiset lapset

Vaikeavammaiselle lapselle voidaan myöntää henkilökohtaista apua, jos hän ei ole ikään-
sä ja kehitystasoonsa nähden vanhempiensa tai muiden huoltajiensa välittömän ja jatku-
van valvonnan ja hoivan tarpeessa ja kykenee tekemään omaa elämäänsä koskevia valin-
toja. Arvioinnissa otetaan huomioon lapsen yksilöllinen tilanne, ikä ja olosuhteet.

Vammaisella ja erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada opetuksen edellyttä-
mät avustajapalvelut Perusopetuslain perusteella maksutta opetustoimen kustantamana.

6.3. Omainen avustajana

Vaikeavammaisen henkilön henkilökohtaisena avustajana ei voi toimia häneen työsuhtees-
sa olevana työntekijänä lähiomainen tai muu läheinen henkilö, ellei sitä erityisen painavista
syistä pidetä vaikeavammaisen edun mukaisena. Tällaisia perusteita voivat olla esim. vai-
keavammaisuuden aiheuttamat erityiset rajoitukset tai lyhykestoinen/äkillinen avustajan
tai sijaisen tarve.

Omaisella tarkoitetaan tässä yhteydessä vaikeavammaisen henkilön puolisoa, lasta, van-
hempaa tai isovanhempaa. Muulla läheisellä henkilöllä tarkoitetaan avopuolisoa, tai samaa
sukupuolta olevaa elämäkumppania, joka asuu samassa taloudessa vaikeavammaisen
henkilön kanssa (VpL 8 d §).

7. HENKILÖKOHTAISEN AVUSTAJAN PALKKAUSKUSTANNUSTEN KORVAAMINEN

Varsinaisesta palkasta aiheutuvan kustannuksen lisäksi korvataan työnantajalle maksetta-
vaksi tulevat lakisääteiset maksut ja korvaukset.

Henkilökohtaisten avustajien työsuhteen ehdot määräytyvät yleisen työläinsäädännön pe-
rusteella. Noudatettavia pakottavia lakeja ovat työsopimuslaki, työaikalaki, vuosilomalaki,
työturvallisuutta koskevat lait, laki työterveyshuollosta, sairausvakuutuslaki, henkilötieto-
laki ja laki työntekijän yksityisyyden suojaamiseksi.

7.1. Peruspalkkaus

Peruspalkkaa vastaavana korvauksena suoritetaan Kemissä 9,54 euroa/tunti. Perustunti-
palkkaa tarkistetaan Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimukseen (KVTES) sisältyviin
yleiskorotuksiin perustuen.

7.2. Työaika

Vaikeavammaisen henkilön välttämättömän avun tarpeen perusteella määräytyy henkilö-
kohtaisen avustajan työaika. Työaikalain mukainen päivittäinen säännöllinen työaika voi
olla enimmillään 8 tuntia/vrk ja 40 tuntia/viikko. Samoin määräytyy työaikakorvaukset, jos
vaikeavammaisen henkilön avun tarve edellyttää ilta- ja viikonloppuun ajoittuvaa työaikaa.

7.3. Työaikakorvaukset

Henkilökohtaisen avustajan palkkakustannuksina korvataan palkan ja työnantajan lakisääteisten maksujen lisäksi pääsääntöisesti työaikalain tarkoittamat työaikakorvaukset. Sunnuntaisin ja arkipyhänä sekä juhannus- ja jouluaattona tehdystä työstä maksetaan 100 %:lla korotettu palkka. Sunnuntaityökorvauksia sovelletaan myös kirkollisina juhlapyhinä. Arkipyhät eivät ole ylimääräisiä palkallisia vapaapäiviä.

Iltaisin muuna arkipäivänä kuin lauantaina klo 18.00-23.00 tehdystä työstä maksetaan korvausta 15 %:lla korotettu palkka. Työaikalaki ei määrittele ilta- ja lauantaityöstä korotettua palkkaa vaan kyseessä on harkintaan perustuva korvaus.

Lauantaityöstä arkilauantaina klo 06.00-23.00 aikana tehdystä työstä korvataan 15 %:lla korotettu tuntipalkka.

Yötyötä on kello 23.00-06.00 välisenä aikana tehtävä työ. Työaikalaissa ei yötyöstä ole määritelty erikseen korvausta. Henkilökohtaista apua yöaikaan ei ole lähtökohtaisesti yleensä tarvetta myöntää.

7.4. Vuosiloma

Työntekijän oikeus vuosilomaan loma-ajan palkkaan ja lomakorvaukseen määräytyvät vuosilomalain perusteella. Korvaus suoritetaan myös vuosilomien ajalta tarvittavan sijaisen palkkauskustannuksista.

7.5. Lomaraha

Työnantajalla ei ole lakisääteistä velvollisuutta lomarahaa maksamiseen. Kemin kaupunki ei korvaa lomarahaa vammaispalvelulain perusteella, koska se ei perustu vuosilomalakiin.

7.6. Perhevapaa

Työntekijän oikeus saada äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaata määräytyy sairausvakuutuslain perusteella. Korvauksen maksaa Kansaneläkelaitos.

7.7. Palkkauksen korvaaminen sairausloman ajalta

Avustajan on sairastuessaan aina esitettävä lääkärintodistus. Sairausajan palkka korvataan enintään sairastumisesta seuranneen yhdeksännen (9) arkipäivän loppuun. Jos avustajan työsuhde on jatkunut alle kuukauden, korvataan sairausajan palkkana 50 % avustajan palkasta.

Sairastumispäivän ja sitä seuraavan yhdeksän arkipäivän jälkeen työntekijä on oikeutettu sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan Kansaneläkelaitoksen kautta.

7.8. Korvauksen maksun keskeyttäminen ja lakkauttaminen

Mikäli vammaisen henkilö joutuu sairaala- tai laitoshoidon ja avustajan työ on tämän vuoksi keskeytynyt, voidaan korvausta suorittaa enintään 14 päivältä. Edellytyksenä on, että keskeytys ei ole ollut ennalta tiedossa. Muussa tapauksessa avustaja tulee työnantajan toimesta lomauttaa noudattaen 14 päivän ilmoitusaikaa.

7.9. Työterveyshuolto

Työnantaja on velvollinen järjestämään kaikille työsuhteissa oleville työntekijöille työterveyshuollon. Kaikki työntekijät kuuluvat vähintään lakisääteisen työterveyshuollon piiriin. Se kattaa työhöntulotarkastuksen lisäksi terveystarkastukset viiden (5) vuoden välein. Kemmin kaupunki korvaa työnantajalle em. työterveyshuollon kustannuksista omavastuuosuden.

Lakisääteinen työterveyshuolto ei sisällä sairaanhoitoa, vaan käytössä on normaalit Kemini kaupungin terveyskeskuspalvelut.

8. HENKILÖKOHTAISEN AVUN SUHDE MUIHIN PALVELUIHIN

8.1. Vaikeavammaisten palveluasuminen ja henkilökohtainen apu

Vammaispalvelulain mukaisen vaikeavammaisten palveluasumisen ja muiden asumispalveluiden piirissä olevien vaikeavammaisten henkilöiden avun saanti päivittäisissä toimissa kotona järjestetään edelleen palvelutalon tai muun asumisyksikön henkilökunnan antamana palveluna.

Henkilökohtainen apu voi tulla kyseeseen kodin ulkopuolisiin harrastuksiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen, jos muut myöntämisen edellytykset täyttyvät.

8.2. Henkilökohtainen apu ja omaishoidontuki

Omaishoidontuki on ensisijainen tukimuoto tilanteissa, jolloin omainen tai muu läheinen henkilö pääasiassa huolehtii vaikeavammaisen henkilön hoidosta ja huolenpidosta.

Omaishoidontuen piirissä olevalle vaikeavammaiselle henkilölle voidaan yksilöllisen tarpeen mukaan myöntää myös vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua esim. kodin ulkopuolelle harrastuksiin tai sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen. Avun myöntäminen edellyttää vaikeavammaiselta henkilöltä kykyä tehdä avun toteuttamiseen liittyviä päätöksiä eikä henkilökohtainen apu voi olla pääosin hoitoa, huolenpitoa tai valvontaa. Asiakkaan palvelujen tarvetta ja kokonaistilannetta arvioitaessa otetaan huomioon omaishoidontuen määrä ja muiden palvelujen käyttö.

Omaishoitajalle kuuluvat lakisääteiset vapaat järjestetään omaishoidosta säädetyn lain perusteella ja Kemini kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan vuosittain hyväksymien omaishoidontuen myöntämisperusteiden mukaisesti. Henkilökohtaista apua ei tähän tarkoitukseen myönnetä.

8.3. Henkilökohtainen apu ja kunnallinen kotihoito

Jos henkilön avun tarve johtuu tavanomaisesta ikäänymiseen liittyvästä sairaudesta ja siitä aiheutuvasta toimintakyvyn muutoksesta, järjestetään palvelut ensisijaisesti sosiaalihoitolain mukaisten ikäänymyneille suunnattujen palveluiden ja tukitoimien avulla. Vaikeavammaisen henkilön tullessa vanhusikään hän on oikeutettu henkilökohtaiseen apuun mikäli muut myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Vaikeavammaisen henkilö voi olla oikeutettu myös kotihoidon palveluihin esim. lääkeshoidon toteuttamiseen liittyvän avuntarpeen tms. syiden vuoksi. Lääketieteellistä tai sairaanhoidollista osaamista edellyttävästä kotihoidosta asiakkaalta voidaan pääsääntöisesti periä asiakasmaksu. Palvelusuunnitelmaan sisältyvistä välttämättömistä kotihoidon käynneistä ei peritä asiakasmaksua.

Vaikeavammaisuuden perusteella järjestettävät kotihoidon palvelut osana henkilökohtaista apua arvioidaan yksilöllisen palvelutarpeen perusteella hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Tällöin ko. välttämättömät palvelukäynnit voivat täydentää henkilökohtaisen avun järjestämistä ja turvata päivittäisistä toimista selviämistä. Kotihoito voi tulla kyseeseen lisäksi osana henkilökohtaista apua, silloin kun se lyhytkestoisesti korvaa henkilökohtaisen avun järjestämistä esim. sijaisjärjestelynä äkillisissä ja odottamattomissa tilanteissa, vakituisen avustajan sairastuessa.

9. HENKILÖKOHTAISEN AVUN HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO

Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua haetaan kirjallisesti Vammaispalveluhakemus -lomakkeella. Mukaan tulee liittää ajantasainen lääkärintodistus ja mahdolliset muut asiaa koskevat asiantuntijalausunnat, joihin asiakas haluaa vedota. Lausuntoja ei tarvita, jos tiedot ovat päätöksentekijän käytettävissä eikä niissä ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Hakemuslomakkeita on saatavilla Kemin kaupungin Vanhus- ja vammaispalveluiden toimipisteestä os. Sauvosaarenkatu 25, 94100 Kemi sekä kaupungin kotisivuilta. www.kemi.fi. Päätöksen henkilökohtaisen avun myöntämisestä tekee vammaispalvelujen sosiaalityöntekijä. Päätös on tehtävä kirjallisena ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä kun asiakas tai hänen edustajansa on jättänyt hakemuksen. Pidempi käsittelyaika on mahdollinen, jos asian selvittely vaatii erityisistä syistä pidemmän käsittelyajan.

Päätöksessä mainitaan henkilökohtaisen avun sisältö ja määrä sekä järjestämistapa. Päätöksessä kerrotaan, mitkä seikat ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä sovelletut säädökset. Hakemuksesta poikkeava päätös on perusteltava.

10. ILMOITUSVELVOLLISUUS

Vaikeavammaisen henkilö on velvollinen ilmoittamaan päätöksentekijälle kaikista muutoksista, jotka vaikuttavat hänen palvelutarpeeseensa ja henkilökohtaisen avun järjestämiseen. Korvausten maksamiseen liittyvissä asioissa on oltava yhteydessä Vanhus- ja vammaispalvelujen toimistosiihteeriin tai vammaispalvelujen sosiaalityöntekijään.

11. VOIMAANTULO

Tämä henkilökohtaisen avun toimintaohje tulee voimaan 01.01.2013 alkaen ja sitä sovelletaan kaikkiin uusiin henkilökohtaista apua koskeviin vammaispalvelupäätöksiin.

Samalla se kumoaa Kemin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan 7.6.2005 § 93 vahvistaman Vammaisten henkilöiden avustajapalvelun toimintaohjeen. Toimintaohjeen korvauserusteet eivät huononna voimassa olevien henkilökohtaisten avustajien työsuhteiden ehtoja. Henkilökohtaisten avustajien työnantajien Liitto ry:ssä (HETA) järjestäytyneiden työnantajien osalta TES:n mukaiset palkkauskustannukset korvataan lakisääteisinä kustannuksina.

12. ASIAA KOSKEVAT SÄÄDÖKSET JA OHJEET

- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (380/1987)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992)
- Sosiaalihuoltolaki (710/1982)
- Vammaispalvelulain muutokset 1.9.2009 lukien (STM:n kuntainfo 4/2009)
- Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (759/1987)
- Henkilökohtaisia avustajia koskeva valtakunnallinen työehtosopimus (voimassa 1.12.2010 -
- Työsopimuslaki
- Työaikalaki
- Vuosilomalaki